

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Johannis Segeri Weidenfeld De Secretis Adeptorum Sive Usu Spiritus Vini Lulliani Libri IV

Weidenfeld, Johann S.

Londini, 1684

46. Aqua mercurialis per tria vasa Lullii - Sal harmoniacum mercuriale
Lullii

[urn:nbn:de:bsz:31-96282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-96282)

ac simul invicem conjunge, tum demum incalcinatum menstruum habebis, quo dissolves duo luminaria ad conservationem suæ formæ, non solum eam conservando, verum etiam propagando eam in infinitum.

Hujus menstrui receptum clarum est; exponendum tamen est, quid sibi velit per aquam mercurialem extractam per magisterium trium vasorum, cujus menstrui descriptionem ita legimus.

46. Aqua mercurialis per magisterium trium vasorum Lullii,

In Exper. XIII.

R. **M**ercurium Hispaniæ, qui cum sigillo Hispaniæ in vasis advehitur, ne sophisticetur: Ipsum sublimabis hoc modo: Accipe vitriolum desiccatum ab omni phlegmate, & salem communem præparatum, & crepitatum, sive prius igne adustum, conjunge cum his duobus mercurium terendo quàm optimè, postmodum in vase sublimabis in principio igne levi, postea augebis ignem, quousque perfectè sublimetur. Frigefacto vase collige sublimationem cautè, caveas tibi à fumositatibus, sunt enim venenosæ, sublimatum quàm optimè imbibas oleo tartari *per deliquium*) & calce viva. Deinde materiam intra retortam constitue, subministrando ignem, donec vivus ipse mercurius in recipientem emanaverit. Iterum ut supra, cum novis iisdem materiis sublimabis, denique ut supra, per retortam vivificabis. Hoc pacto iteretur magisterium quater. Recipe igitur hunc mercurium sic præparatum, & cum aqua vitæ (*philosophica*) fervere facias, desiccatum trans mitte per corium capræ. Recipe igitur hunc mercurium, & illum constitue in vasibus (*tribus aludelibus*) quorum alterum alteri sit firmiter & fortiter annexum, ac undique forti luto sapientiæ coopertum, postea constitue furnum, in quo aptè hæc vasa collocentur, ita ut omnia æqualiter ignem habere possint, sed recipiens nullo pacto ignem sentire debet, sic etiam rostrum primi vasis, per quod mercurius debet intromitti extra furnum superesse debet. Subministra postea ignem dictis vasis, ut candescant,
&

& intus & extrà fiant ignita, postea per cannam supereminentem extrà furnum immitte mercurium, ac protinus claude os cannæ cum bombace, & propter asperitatem ignis brevi tempore pars ipsius mercurii transibit in recipientem, una pars verò in similitudinem aquæ, separa aquam à mercurio, & serva, quod verò remanet vivum, iterum injicito in vas dictum ut supra tories, donec per ignis asperitatem totum transeat in aquam, singulis vicibus evacuando recipientem in aliud vas, & clausum optimè conservabis. Postea R. hujus aquæ uncias quatuor, & unciam olei sive salis primi experimenti (*salis tartari spiritu vini phil. imprægnati,*) & simul cum dicto sale trans mitte, destillando illam aquam per cineres igne lentissimo à principio, postea in fine ignem augendo donec amplius non destillet. Deinde recipe novum salem, vel oleum ejusdem primi experimenti, & conjunge cum illa aqua paulò antè destillata, ac iterum per cineres, ut supra, destillando trans mitte. Hoc autem magisterium quinquies iterabis, singulis vicibus cum uncias tribus dictæ aquæ commiscendo unciam unam dicti salis, vel olei primi experimenti, destillando ut supra per cineres eodem gradu ignis, ac eodem, quo supra, pondere tam aquæ, quàm salis sive olei. Atque hoc pacto, auxilio Dei, habebimus aquam mineralem, ac vegetabilem unitam simul, quæ potestatem habet dissolvendi mercurium & cuncta metalla, præsertim duo luminaria. Ad cujus aquæ multiplicationem hoc pacto procedendum est. R. Unciam unam mercurii purgati, & uncias quinque aquæ acutæ dictæ (*modo præparatæ*) conjunge hæc duo simul in bocia parva, quam claude optimè, tum protinus mercurius dissolvetur, quam dissolutionem statue in urinari parvo, cum alembico & recipiente, juncturis bene clausis, destillando per cineres, & totum in aquam transibit, relicta in fundo vasis aliqua terrestreitate nullius momenti. Hæc ergo ratione dictam aquam multiplicare poteris, quantum libet, videlicet accipiendo ipsius quinque partes, & unam mercurii purgati, dissolvendo prius per alembicum, ut supra destillando.

Mercurium sublimatum, ut communi modo purgetur, reviviscat per oleum tartari & calcem vivam; jam purgatum digerit in aqua vitæ, putà philosophica; communis enim hic nihil prodesset vini spiritus, ubi in hac digestionem cum aqua vitæ phil. argento vivo

Q

vivo

Methodi

vivo adhæret multum unctuositatis permanentis, maximè illud alterantis, deinde istud injicit diversis aludelibus invicem sibi & recipienti connexis & ignitis, ut convertatur in aquam mercurialem. Modum destillandi per vasa ignita apud adeptos frequenter in usu fuisse passim invenio, verùm num abbreviationum, vel exquisitioris vel brevioris elaborationis, vel alterius mihi incognitæ causâ hunc excogitaverint, me latet. *Basilii* libr. Particularium, in Particul. solis non mercurium quidem, sed aurum aquâ phil. aliquoties extinctum destillat per vas ignitum in liquorem rubeum. R. Auri fulminantis, inquit, partem unam, florum sulphuris partes tres, leni igne calcina ad sulphuris consumptionem usque, materiam ignitam extingue in spiritu vini, guttulis aliquot spiritûs tartari (menstrui vegetabilis ex sale tartari) acuato. Decanta spiritum, & pulverem, ad ignem sicca; cui exsiccato iterum adde partes tres florum sulphuris, calcina & extingue, ut antea. Hoc opus repete sexies, ut auri pulvis fiat butyri instar mollis & pinguis, qui cautè est exsiccandus, quoniam parvo liquefcit igne, pulverem hunc parumper calefactum injice in retortam tubulatam, benèque ignitam, & tubulo statim clauso destillabis guttas rubeas cadentes in optimum vini spiritum in recipiente propositum. Si aurum in vini phil. spiritu aliquoties extinctum sit molle ac pingue, quidni etiam hoc fieret in mercurio vulgi, digesto juxta receptum, in eodem vini spiritu? At esto, quod *Lullius* sibi tantummodò proposuerit, argentum vivum redigere in liquorem acidum communem, ex hoc tamen, addendo sal tartari primi experimenti, componit menstruum vegetabile quinti generis, cum quo argentum vivum vulgi dissolvit, & in aquam mercurialem redigit. Hâc mercuriali aquâ denuò mercurium communem dissolvit & abstrahit, ut maneat in forma olei, quod mercurii oleum in cælo vegetabili dissolutum circulat, circulatum verò menstruum incalcinatum vocat. Loco olei mercurii si sumas mercurium crudum in veram primam materiam mercurii redactum, & hoc sale armoniaco mercuriali cælum vegetabile acuas, idem, imò multò meliùs conficies menstruum incalcinatum. Modus conficiendi sulphur naturæ argenti vivi vulgi sequens est:

Sal

Sal harmoniacum mercuriale, five
Mercurius mercurii Lullii,

In Exp. XVIII.

R. **M**ercurium bis sublimatum cum vitriolo & sale, ipsum sublimatum constitue super laminam ferream optimè priùs contritum; cum eo jungas duas uncias stanni calcinati, & statue in loco humido, & dissolvetur. Iterum sublima, & pone super laminam ferream, ut suprà, & totum dissolvetur, atque hoc pacto potes tantum mercurii dissolvere, quantum volueris. Postea accipe hanc aquam; & eam septies rectificabis per cineres, vel donec amplius terrestreitatem non emittat, postea destillabis eam per balneum igne lento, ac ex decem partibus destillabis unam, quæ nullius est utilitatis, est enim phlegma, quod contraxit ex loco humido, mox scias pondus aquæ remanentis in fundo, & quaternis quibusvis uncis apponas singulas uncias de sale vegetabili primi vel secundi experimenti, nam sunt ejusdem vigoris, deinde destillabis per cineres calidos cum alembico & recipiente, juncturis optimè clausis, quæ cum destillata fuerit tota, iterum illi novum salem adjuuge, servato eodem pondere, quo suprà, tam salis quàm aquæ, atque eam denuò destillabis, ut suprà, atque hoc eodem modo quater destillabis, adjuncto singulis destillationibus novo sale, ut suprà, ac destillando per cineres, atque ita habebis aquam mercurialem ad omnes physicas operationes aptam. Caterum accipe mercurium vulgi, lotum cum aceto & sale, & transfactum per pellem camuscæ, illum pone in vase, & si de mercurio fuerit pondus unius uncie, illi quatuor uncias adjuuge prædictæ mineralis aquæ & superposito antenotorio super cineres, sine, ut leviter bulliat, & breviter totum dissolvetur, quam dissolutionem evacuabis transferendo in aliud vas, cum cautela, ut si qui pars reliqua sit terrestreitatis in fundo, separetur à dicta dissolutione, nec enim est utile transmitti in dictam aquam. Hoc autem modo dissolvere potes de mercurio, quantum volueris. Præterea accipe prædictum mercurium

Q²

dis.

dissolutum, & putrefacito per 30 dies in balneo vel fimo calido, quod in denos quosque dies transmutari debet, ut calor continuus perseveret, nec extinguatur. Factâ putrefactione remove vas, & apposito alembico cum urinali & receptorio, juncturis bene clausis, destillabis per balneum totam aquam, mercurius autem remanebit albus in vase, sicut nix. Tum illi tantum superinfunde de hac aqua, quam nunc destillasti, ut supernatet quatuor digitis, reliquum aquæ servabis in suo vase optimè clauso, in loco frigido: Mox superposito vasi suo antenotorio, juncturis obstructis, pone in putrefactione per diem naturalem. Postea amoto antenotorio, & superposito alembico cum recipiente bene clauso, destillabis per cineres, & augebis ignem, ut anima transeat in suam destillatam aquam. Postremò cessante destillatione, sine vas frigefieri; amove recipientem, & servato firmiter clausum, nam quod intus destillatum est spiritus animatus. Materiæ verò remanenti in vase, id est, urinali, superinfunde iterum de aqua destillata tantum, ut supernatet quatuor digitis, & annexo antenotorio vas constitue in putrefactione, ut supra, ac subinde amoto antenotorio vicissim & superposito alembico cum suo recipiente, quo spiritus animati alteram partem servaveras, juncturis optimè clausis, iterum per cineres destillato, ac ultimò similiter ignem augebis, ut in destillatam aquam anima transeat, ut supra. Post frigefacto vase in receptorio ipsum spiritum animatum conserva, ut supra, optimè clausum, ac remanenti materiæ in fundo iterum infunde de nova aqua, ut supra & putrefacies, ut supra, per cinerem destillando. Spiritum in idem receptaculum trans mitte, ubi alterum servasti. Hoc pacto iterabis magisterium toties, quousque corpus remaneat mortuum, nigrum, omnique humiditate destitutum, quod hoc signo comprobabis; accipe modicum de corpore illo nigro sive terra, & pone super laminam ignitam, & si videbis nullum fumum emittere, neque ab igne evolare, tunc accipe ipsam terram, & pone in parvula pila optimè lutata, & vitrea, atque ore optimè clauso, eam constitue in ignem reverberationis per 24 horas. Post ipsam terram calcinatam remove, & sterne intra cineres calidos optimè clausam, ne aliquam humiditatem attrahat. Cæterum accipe aquam animatam, atque eam per cineres septies rectificabis, quam aquam animatam &
vivi-

vivificatam divide in duas partes, quarum altera utemur ad vivificationem terræ, altera verò ad dissolutionem solis & lunæ. Accipe ergò alteram partem dictæ aquæ, & scias pondus terræ superius servatæ, contere prius, pone in urinali, deinde superinfunde illi de prædicta aqua partem quartam sui ponderis, & annexo antenotario bene clauso, pone vas in balneum, ut aquam balnei non attingat, sed solo vapore materia calefiat, atque ita permaneat per quatuor dies. Deinde amoto antenotario, & superposito alembico destillabis per cineres lento igne ad similitudinem solis, & emanabit humiditas quædam insipida, quam projicito, nihil enim valet. His peractis iterum imbibe cum quarta parte spiritûs animati, ut supra, digerendo ut supra, & per cineres destillando, ut supra, humiditatem. Hoc pacto toties magisterium hoc reiterabis, donec totum corpus suam humiditatem sive animam reassumpserit, & album remaneat instar nivis, quod corpus extrahe & siccabis, & contere, contritum in parvam bociam constitue quam optimè lutatam luto sapientiæ, & obstructo ore ipsius bociæ cum bombace, ipsum vas collocabis in furno cinerum; sed adverte, quoniam si ignis sit nimis violentus, materia transibit in oleum, nec poterit sublimari, & periculum erit, ne vas frangatur, quod nobis accidit; id quod te admonitum volumus, ut ignem levem persequaris, donec materia sublimetur. Hoc etiam notabis, hanc sublimationem etiam posse fieri in igne turre (athanoris) eoque non sublimabitur materia, nisi spatio trium vel quatuor dierum.

Quæ quidem sublimatio erit albissima, sicut squammæ piscium, vel tanquam talcus. His peractis extrahe cautè magnesiæ, materiam primam vulgaris mercurii nostri, salem nostrum armoniacum, sulphur nostrum; quod servabis in parvula bociâ bene clausa intra cineres, calidos instar solis, quod autem in fundo remanebit, & non poterit sublimari, projicito, quia nullius est valoris ob evacuatum pretiosum semen.

Hic mercurium cum Fove calcinato super laminam ferream dissolvit per deliquium, cum quo sal vegetabile primi vel secundi experimenti (sal tartari spiritu vini phil. imprægnatum vel in sal harmoniacum vegetabile sublimatum) in æquali pondere (per vices tamen) cobobat per alembicum; (loco hujus menstrui sumere licitum est cælum vegetabile Lullii) menstruo hoc
dis-

dissolvit argentum vivum vulgi, istudque in oleum album redigit, ex quo oleo spiritum animatum extrahit, repetendo opus, usque dum mercurii terra remaneat nigra, fixa & absque fumo in lamina ignita. Terram hanc exanimatam atque reverberatam, imbibendo eam quarta parte spiritus animati septies rectificati, revivificat, usque facta sit alba & volatilis, quam tum sublimat in sal harmoniacum mercuriale, cujus confectio ab antecedentibus salium harmoniacorum descriptionibus non differt; quod si cum cæli vegetabilis Lullii partibus quatuor permisceatur, menstruum inde fit quod dicitur incalcinatum, eoque sortius, quo sal harmoniacum istud est oleo mercurii sortius, quod si autem hæc prima materia mercurii circuletur per suum tempus, menstruum perficies, quod cælum mercuriale dici meretur.

Guido menstruum incalcinatum præparat non ex mercurio vulgi, sed metallorum, solis vel lunæ.

47. Menstruum pro lapidibus pretiosis Guidonis,

Pag. 92. Thesauri. Chym.

R. **M**enstrui vegeabilis acuat (*sub No. 38. vel No. 39. in septimo genere descriptus*) partes quatuor, olei mercurii solis vel lunæ partem unam, misce. *Alibi oleum mercurii metallorum pag. 84. describit hoc modo.* R. Mercurii solis (*cujus descriptionem dabimus inferius, libro tertio*) libras tres, leonis rubei (*auri sublimati, de cujus præparatione suo loco, in libro secundo*) uncias duodecim, vel in æquali pondere, misce optimè, pone in cucurbita cum suo alembico, luta bene, & augendo ignem per gradus, sublima, & partim mercurius ascendet vivus, partim in forma sublimati albi vel cineritii, & circa partem inferiorem vitri, citrini coloris, mercurium vivum iterum admisce sublimato, iterumque sublima, idque toties donec totus mercurius sit sublimatus. Quem ita sublimatum pone in phialis fundi latioris, & in qualibet uncias octo ad putrefaciendum in balneo per mensem & dimidium, & denuò per mensem & dimidium in balneo rorido, & sublimatus mer-
cu-